

1/ КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

В ході дослідження за 2025 рік в Україні було виявлено **160 нападів/загроз** проти професійних та громадянських журналістів, редакцій традиційних та онлайн-медіа. Дані для дослідження збиралися методом контент-аналізу відкритих джерел. Для верифікації та подальшої категоризації випадків також використовувалися дані персонального опитування, проведеного Національною спілкою журналістів України, в якому взяли участь понад 100 респондентів – зокрема постраждалі медіапрацівники, а також родичі та колеги поранених/загиблих журналістів. Перелік основних джерел наведено в **Додатку 1**.

1. У 2025 році зафіксовано зростання кількості нападів на представників медіа – 160 інцидентів порівняно зі 122 у 2024 році.
2. У 2025 році троє журналістів загинули під час виконання своїх професійних обов'язків внаслідок ударів російських дронів: французький фотожурналіст **Антоні Лаллікан**, воєнна кореспондентка телеканалу **FREEDOM Альона Грамова (Губанова)** та оператор **Євген Кармазін**. Крім того, журналістка інформаційного агентства **Тетяна Кулик** загинула у своєму будинку внаслідок дронувої атаки у Київській області.
3. У 2025 році 64% нападів на журналістів та медіа в Україні були скоєні збройними силами російської федерації.
4. У 2025 році зафіксовано щонайменше 72 інциденти, пов'язані з пошкодженням редакцій, транспортних засобів, обладнання та помешкань журналістів. Це становить 45% від усіх інцидентів.

Слід зазначити, що не вся інформація про загрози та напади стає публічною, насамперед через тривалу окупацію значної частини країни.

2/ ЗАГАЛЬНА СИТУАЦІЯ У МЕДІАПРОСТОРІ УКРАЇНИ

За даними організації «Репортери без кордонів» (RSF) World Press Freedom Index Україна посіла 62-е місце серед 180 країн у 2025 році, втративши свою позицію на одне місце порівняно з 2024 роком.

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну, яке триває вже четвертий рік, продовжує завдавати непоправної шкоди українському суспільству та медіапростору. Більшість українських медіа, особливо регіональні, продовжують працювати у значно скороченому форматі – брак доходів, мінімальні заробітні плати (або їх нерегулярні виплати), відсутність приміщень та суттєве скорочення штату.

Українські медіа переживають значний відтік кваліфікованих кадрів: журналісти змушені переходити в інші, краще оплачувані сфери, тоді як внутрішньо переміщені особи облаштовують своє життя в інших регіонах або за кордоном. Крім того, дедалі більше чоловіків мобілізується до Збройних сил України і не може продовжувати роботу в медіа.

Згідно з опитуванням Internews Network, у 2025 році 37% українців поклалися на соціальні мережі як на єдине джерело інформації, тоді як 51% використовували кілька джерел.

Водночас дослідження Національної спілки журналістів України (НСЖУ) «Інформаційні потреби мешканців прифронтових територій України», свідчить про те, що попри відсутність альтернатив соціальним мережам і месенджером, місцеві газети зберігають свою значущість і довіру аудиторії. Пов'язано це з тим, що 63% респондентів заявили, що стикалися з дезінформацією. Саме тому мешканці прифронтових територій становлять стабільне “ядро” аудиторії традиційних медіа, зокрема друкованих видань та сторінок у соцмережах відомого їм медіа.

3/ ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ АТАК

У 2025 році зафіксовано 160 інцидентів, що більше порівняно зі 121 у 2024 році. Водночас, показники за 2025 рік виглядають краще порівняно з 2022 роком, коли було задокументовано 277 нападів на медіапрацівників. 64% інцидентів були скоєні збройними силами російської федерації. Основними видами атак були нефізичні та/або кібератаки, зокрема пошкодження редакцій, транспортних засобів, обладнання та помешкань журналістів.

Згідно з даними Національної спілки журналістів, за чотири роки повномасштабного вторгнення загинули щонайменше 140 медіапрацівників – як українських, так і іноземних:

- Щонайменше 109 загинули під час служби у збройних силах.
- 21 загинули при виконанні своїх професійних обов'язків,
- 10 загинули внаслідок нападів на мирне населення та цивільну інфраструктуру,

4/ ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ ПРОТИ МЕДІАПРАЦІВНИКІВ, СКОЄНІ НА ПІДКОНТРОЛЬНИХ УКРАЇНІ ТЕРИТОРІЯХ (ПОЧИНАЮЧИ З 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ)

Загальна кількість злочинів, скоєних російською армією проти медіапрацівників, значно зростає – до 103 інцидентів порівняно з 47 у 2024 році.

Умови роботи журналістів стали набагато небезпечнішими, порівняно з усіма попередніми роками, оскільки російські війська цілеспрямовано атакують журналістів. Раніше зони далі 5 км від лінії зіткнення вважалися відносно безпечними. Зараз, завдяки збільшенню дальності дії російських ударних дронів населені пункти, розташовані на відстані до 30 км від лінії фронту, перетворилися на "kill zones". Особливу небезпеку становлять оптоволоконні дрони - так звані "ждуни". На відміну від стандартних FPV-дронів, що керуються через радіосигнал, такий дрон отримує команди через тонкий кабель, що робить його майже невидимим для засобів радіоелектронної боротьби.

У грудні 2025 року НСЖУ провела експертну дискусію «Загроза з неба: небезпека дронів для журналістів та нові засоби захисту». Під час цього заходу досвідчений фіксер для іноземних медіа, виконавчий директор Академії української преси Андрій Коваленко заявив: *«Якщо місяць тому до Дружківки (приблизно 15 км від лінії фронту) ще можна було заїхати, то зараз без детекторів дронів це дуже небезпечно. Деякі медіа взагалі переглядають свою роботу, роблячи матеріали поза лінією фронту».*

Продюсер британського бюро Sky News в Україні Азад Сафаров описав специфіку роботи іноземних медіа: *«Коли сім осіб з іноземного медіа планують виїхати на зйомку, спочатку треба узгодити з військовими, потім з менеджером безпеки, а потім з редакцією. Нерідко доводиться довго переконувати Лондон, щоб отримати дозвіл на зйомку чогось важливого».*

Ця ситуація становить серйозну загрозу для демократичного суспільства, оскільки може суттєво скоротити доступ до об'єктивної інформації про війну в Україні. Як наслідок, це може призвести до зростання рівня російської пропаганди та дезінформації як в українських, так і у світових медіа.

«Найнебезпечніше сьогодні — не лінія фронту, а небо. FPV-дрони швидкі, тихі та непередбачувані. Одні відкрито полюють на тебе, інші чекають, як пастка, — приховані, невидимі, терплячі. Коли розумієш, що вони поруч, то маєш секунди, а іноді менше, щоб врятувати своє життя. Для журналістів немає спеціальної тактики. Для ворога все просто: якщо бачить ціль — б'є. Машина, камера, людина — немає різниці. Тому виживання тепер залежить від знань, обладнання та солідарності. Без детекторів, захисного спорядження та безпечних місць для перегрупування багато хто з нас не вижив би під час підготовки своїх матеріалів»

Володимир Павлов, журналіст, фіксер Reuters та 24 Каналу, який регулярно працює в Харківській, Сумській та Донецькій областях

4.1/ ФІЗИЧНІ НАПАДИ ТА ЗАГРОЗИ ЖИТТЮ, СВОБОДІ І ЗДОРОВ'Ю

У 2025 році зафіксовано 30 фізичних нападів та загроз життю, свободі й здоров'ю, вчинених представниками збройних сил російської федерації. Троє журналістів загинули від дронів під час виконання своїх професійних обов'язків, одна журналістка загинула, коли дрон вночі влучив у її будинок.

- 25 лютого українська журналістка **Тетяна Кулик**, в.о. головної редакторки мультимедійного відділу державного інформаційного агентства *Ukrinform*, загинула у своєму будинку в передмісті Києва під час нічної атаки дрона.
- 3 жовтня поблизу Дружківки (Донецька область, 15 км від лінії фронту) французький фотожурналіст **Антоні Лаллікан** загинув, коли автомобіль, у якому він їхав разом з українським фотожурналістом **Георгій Іванченко** був атакований російським FPV-дроном. Іванченко отримав важкі поранення, внаслідок яких йому ампутували ногу. Тепер йому доведеться перенести кілька операцій, тривалу реабілітацію та навчитися користуватися протезом.
- 23 жовтня російський ударний дрон «Ланцет» навмисно атакував знімальну групу національного телеканалу *FREEDOM* у Краматорську (Донецька область, 20 км від лінії фронту). Воєнна кореспондентка **Альона Грамова (Губанова)** та оператор **Євген Кармазін** загинули. Спеціальний кореспондент **Олександр Количев** зазнав важких поранень. Лікарі відновили зруйновані кістки ніг, аби він зміг ходити. Тривають зусилля щодо збереження його зору. Попереду довгий шлях до одужання. Пан Количев згадує: *«Це було дуже швидко, майже без звуку. В останню долю секунди я щось почув по звуку, але спіймав себе на такому відчутті, що я десь полетів. Пропавав звук і не чую, не відчуваю ліву частину тіла, лице, вухо, рука».*

Із задокументованих інцидентів щонайменше 21 напад передбачав замах на вбивство та/або нелетальні напади з використанням дронів або ракетних ударів. Російські сили також атакували журналістів, які працювали поблизу лінії фронту, висвітлюючи евакуацію та гуманітарні операції:

- 20 жовтня російський дрон на волоконно-оптичному кабелі атакував евакуаційний транспортний засіб, у якому перебував **Сергій Горбатенко**, журналіст "Донбас Реаліі" (проект Радіо Свобода), американський волонтер та двоє поліцейських.

- 29 жовтня фотожурналістка "Nederlands Dagblad" **Дафна Весдорп** знімала зруйнований Свято-Успенський собор після російського обстрілу, коли дрон наблизився до неї та знімальної групи. На щастя, прес-офіцер, який їх супроводжував, вчасно помітив дрон і збив його. Журналістка не постраждала.

Згідно з верифікованими даними НСЖУ, станом на 16 січня 2026 року щонайменше 28 цивільних медіапрацівників, зокрема кримські громадянські журналісти, перебувають у російському полоні. 25 серпня 2025 року, під час обміну полоненими між росією та Україною були звільнені журналіст ІА "УНІАН" Дмитро Хилюк та адміністратор Telegram-каналу "Мелітополь – це Україна" Марк Каліуш.

4.2/ НЕФІЗИЧНІ ТА/АБО КІБЕРАТАКИ І ЗАГРОЗИ

Через посилення російських обстрілів у цій категорії спостерігалось значне зростання кількості інцидентів. У 2025 році зафіксовано щонайменше 73 випадки пошкодження редакцій, транспортних засобів, робочої техніки та помешкань журналістів – 45% від усіх інцидентів. Внаслідок масованих російських ударів постраждали офіси державних телеканалів іномовлення та національного суспільного мовника:

- 12 лютого під час нічної атаки на Київ були пошкоджені офіси телеканалів "FREEDOM" та "Дом", а також офіси міжнародних редакцій іномовлення – "UATV English", "The Gaze", "UATV Español", та "UATV Arabic".
- 6 квітня частково відновлена офісна будівля вищезазначених редакцій знову була уражена потужнішим ударом.
- 28 серпня під час масованої ракетної атаки на Київ постраждали офіси Київського бюро "Радіо Свобода" та відомого онлайн-видання "Українська правда". В цей же день, російський дрон пошкодив редакцію місцевої газети "Межівський меридіан" в Дніпропетровській області, за 15 км від лінії фронту.
- 7 жовтня пошкоджено приміщення "Суспільне Херсон".
- 17 листопада під час масованої атаки дронами було знищено будівлю редакції "Суспільне Дніпро" та "Українського Радіо Дніпра". Також, значних пошкоджень зазнала міська телевежа.
- 25 листопада під час нічної атаки було пошкоджено будівлю редакції "Суспільне Запоріжжя".

5/ НАПАДИ НА МЕДІАПРАЦІВНИКІВ З БОКУ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ ТА НЕВІДОМИХ ОСІБ (ІНЦИДЕНТИ, НЕ ПОВ'ЯЗАНІ З ВІЙНОЮ)

У 2025 році зафіксовано чотири випадки фізичних нападів на медіапрацівників, не пов'язаних із військовими діями. Порівняно з 2024 роком цей показник покращився на два пункти. Однак, на жаль, троє з чотирьох постраждалих жінки:

- 5 лютого на журналістку телеканалу «Ми– Україна» **Вікторію Дмитренко**, яка знімала сюжет в приміщенні Шевченківського районного суду Києва, напала матір підозрюваного у вбивстві.
- 8 квітня журналістка-фрілансерка **Діана Лаврик** отримала тілесні ушкодження під час сутички в одній з церков Чернівецької області.
- 2 вересня на концерті у Кривому Розі (Дніпропетровська область) депутатка міської ради перешкоджала роботі журналістки регіонального онлайн-видання "1kr.ua" Єлизавети Макарчевої.
- 14 жовтня в Івано-Франківську фотожурналіст національного інформаційного агентства "Укрінформ" **Юрій Рильчук** був побитий молодиком, якого він випадково сфотографував на вулиці.

У категорії нефізичних та/або кібератак зафіксовано 48 інцидентів: щонайменше 22 кібератаки, 18 випадків переслідувань і дифамації та 7 випадків незаконного перешкоджання журналістській діяльності.

- 12 травня сайт **LIGA.net** зазнав масштабної DDoS-атаки, спрямованої проти матеріалу консультантки зі стратегічних комунікацій Надії Потоцької, в якому йшлося про ціннісні розриви в українському суспільстві на тлі скандалу навколо блогерки Анни Алхім.
- 7 червня журналістка-фрілансерка **Олена Мудра** стала жертвою масштабної онлайн-атаки через свою роботу, зокрема висвітлення зусиль щодо збереження високогірних районів Українських Карпат. Анонімні «зливні» сайти поширювали вигадані історії, зокрема неправдиві звинувачення щодо її доходів і родини.
- 2 вересня головна редакторка "The Kyiv Independent" **Ольга Руденко** повідомила, що український постачальник військових дронів "Fire Point" чинив тиск та погрожував редакції. Керівництво компанії надіслало до редакції листа з вимогою спростувати матеріал, пов'язаний із розслідуванням НАБУ щодо її діяльності. Крім того, "Fire Point" погрожувало подати скаргу до Служби безпеки України, звинувативши видання в «зраді та пособництві державі-агресору».

У грудні 2025 року в українській медіаспільноті стався резонансний інцидент. Національне антикорупційне бюро України розкрило інформацію про операцію «Мідас», яка виявила, що члени злочинної організації на чолі з Тімуром Міндічем, співвласником студії «Квартал-95», мали детальні досьє на

дев'ятьох відомих українських журналістів. До списку увійшли **Андрій Куликов, Юрій Бутусов, Юрій Ніколов, Марина Ансіфорова, Станіслав Речинський, Володимир Федорин, Ольга Чайка, Олекса Шалайський, та Володимир Мостовий**. Поліція згодом відкрила окреме розслідування щодо незаконного стеження за журналістами та збору їхніх даних.

Інші інциденти, зафіксовані у 2025 році:

- 25 червня Михайло Піртко, зять народного депутата Ярослава Дубневича, подав позов до суду проти "NGL.media", вимагаючи видалення імен його та його дружини Роксолани Піртко з опублікованих матеріалів. Сім'я також домагається видалення всіх згадок та зображень, пов'язаних з їхньою діяльністю та майном, а також судової заборони на публікацію будь-якої майбутньої інформації про них. Співвідповідачами є авторки розслідування – **Олександра Губицька** ("NGL.media") та **Яніна Корнієнко** (Слідство.інфо) – від яких Піртко вимагає 10 тис. грн відшкодування моральної шкоди.
- 15 грудня журналістка "11 каналу" та ведуча проекту "Про Кривий Ріг" **Тетяна Заєць** була вимушена написати заяву про звільнення. Передумовою для цього став судовий позов до телеканалу через її сюжет протирадіаційні укриття в школах Кривого Рогу. Замість підтримки чи захисту, журналістка переживала тривалий тиск та приниження з боку адміністрації каналу.

ДОДАТОК 1: ВІДКРИТІ ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ЗБОРУ ДАНИХ

- Національна спілка журналістів України – найчисельніша організація, що об'єднує журналістів та інших представників медіа в Україні;
- Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення – конституційний постійно діючий колегіальний орган державної влади, відповідальний за забезпечення дотримання законодавства України у сфері телебачення та радіомовлення і здійснення регуляторних повноважень, передбачених законом;
- Онлайн-ресурси Національної поліції України;
- Ukrinform – українське державне національне інформаційне агентство;
- Українські новини – одне з найбільших приватних інформаційних агентств України;
- Правозахисний центр «Зміна» – українська неурядова організація, що зосереджена на захисті свободи слова та підтримці правозахисників і громадянських активістів на українській території, включно з окупованим Кримом;
- Радіо Свобода/Радіо Свободна Європа – міжнародна некомерційна радіомовна організація;
- Соціальні мережі та відкриті медіа українською та російською мовами, доступні в Інтернеті.